

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Podstawowe pojęcia psychologii
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Basic concepts of psychology
Kierunek studiów	Ogólnouniwersytecka specjalizacja nauczycielska
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	II stopień, jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Psychologia
Język wykładowy	Język polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr Andrzej Januszewski
---	------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	15	III	1
konwersatorium			
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	brak
-------------------	------

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C.1. Poszerzanie wiedzy w zakresie czynników warunkujących proces uczenia się i nauczania;
C.2. Systematyzowanie wiedzy w zakresie przedmiotu i procesu nauczania oraz świadomość, kształtowanie i posługiwanie się kompetencjami kluczowymi dla nauczania przedmiotu i efektywnego prowadzenia zajęć;
C.3. Doskonalenie warsztatu pracy w zakresie efektywności procesów dydaktycznego i nauczania;

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA – Student zna i rozumie		
W_01	B.1.W1. podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego;	B1.W1
W_02	proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: dojrzewanie – rozwój – kryteria – uczenie się w aspektach: motorycznym, poznawczym, inteligencji, społecznym, moralnym emocjonalnym; (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć); zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, norma rozwojowa, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia;	B1.W2
UMIEJĘTNOŚCI – Student potrafi		
U_01	obserwować zachowania społeczne uczniów i ich uwarunkowania;	B1.U2
U_02	rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się;	B1.U5
U_03	identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań;	B1.U6
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – Student jest gotów do		
K_01	autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym;	B1.K1
K_02	wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych	B1.K2

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedmiot poznania psychologicznego; stany zewnętrzne i wewnętrzne, cechy indywidualne i wspólne. 2. Typy poznania psychologicznego (pełne, aspektowe, obiektywne, subiektywne); Poznanie psychologiczne w aspekcie stanu i procesu. 3. Założenia systemowe psychologii behawiorystycznej; rola kar i nagród w uczeniu się i nabywaniu nawyków; metody terapii behawioralnej; kształtowanie poczucia lokalizacji kontroli. 4. Człowiek w ujęciu koncepcji socjobiologicznej; konflikt natura vs. kultura; altruizm krewniaczy i odwzajemniony rozumiany w perspektywie socjobiologicznej. 5. Poznawcza koncepcja człowieka; założenia systemowe, przedstawiciele; Konstrukty osobisty: istota, geneza, funkcje; Istota sterowania zewnętrznego i wewnętrznego; Dysonans poznawczy: pojęcie, geneza i funkcje dysonansu poznawczego; Proces motywacyjny w ujęciu psychologii poznawczej. 6. Psychodynamiczna koncepcja człowieka; istota konfliktu podstawowego; przedstawiciele i tezy psychoanalizy kulturowej; psychologia głębi, archetypy i symbole.
--

7. Ego dojrzałe vs obciążone mechanizmami obronnymi, przegląd mechanizmów obronnych; geneza i natura kompleksów; narcyzm i neurotyczność.
8. Tezy systemowe humanistycznej koncepcji człowieka (nurt personalistyczny i egzystencjalny); Istota i rola dylematów egzystencjalnych w rozwoju człowieka.
9. Uczenie: Istota oraz efekty uczenia się bazujące na warunkowaniu klasycznym i instrumentalnym; procesy generalizacji i różnicowania bodźców; konsekwencje i trudności różnicowania; uczenia się metodą wglądową.
10. Czynniki sprzyjające i ograniczające proces efektywnego uczenia się.
11. Procesy regulacji psychicznej: emocje i motywacje; podstawowe tezy teorii emocji i motywacji; główne klasyfikacje potrzeb; geneza i następstwa struktury potrzeb. Rola wartości w procesie motywacyjnym.
12. Frustracja: pojęcie, przyczyny i konsekwencje frustracji; podstawowe reakcje na frustracje; następstwa frustracji; konflikty motywacyjne.
13. Stres: Psycho-fizjologiczny model stresu; Poznawczo-transakcyjny paradygmat radzenia sobie ze stresem; Gospodarowanie zasobami a stres.
14. Procesy orientacji psychicznej: pamięć, rodzaje pamięci, cykle pamięciowe; uwaga, rodzaje uwagi; myślenie, struktura i fazy myślenia, reguły sterujące myśleniem; proces twórczy.
15. Norma psychologiczna w aspekcie jakościowym i ilościowym; Zaburzenia psychiczne, kryteria klasyfikacji zaburzeń; objawy wybranych zaburzeń.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny	Egzamin pisemny (test wielokrotnego wyboru)	Protokół egzaminacyjny z odpowiedziami
W_02	Wykład konwencjonalny + konwersatoryjny	Egzamin pisemny (test wielokrotnego wyboru)	Protokół egzaminacyjny z odpowiedziami
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Analiza danych obserwacyjnych	Egzamin pisemny	Protokół egzaminacyjny z odpowiedziami
U_02	Konfrontacja danych obserwacyjnych z kryteriami teoretycznymi	Egzamin pisemny	Protokół egzaminacyjny z odpowiedziami
U_03	Konfrontacja danych obserwacyjnych z kryteriami teoretycznymi	Egzamin pisemny	Protokół egzaminacyjny z odpowiedziami
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Metody: projektu i obserwacji uczestniczącej	Egzamin pisemny	Protokół egzaminacyjny z odpowiedziami
K_02	Metody: projektu i obserwacji uczestniczącej	Egzamin pisemny	Protokół egzaminacyjny z odpowiedziami

VI. Kryteria oceny, wagi

Egzamin pisemny – test wyboru odpowiedzi, obejmujący całość wiedzy oczekiwanej (treść prezentowana na wykładach z odwołaniami do literatury obowiązkowej).

Zakres wiedzy oczekiwanej: Student posiada wiedzę na temat głównych i szczegółowych tez podstawowych koncepcji psychologicznych człowieka; posługując się myśleniem dedukcyjnym swobodnie identyfikuje problemy, analizuje, porównuje i tworzy syntezę treści; precyzyjnie określa podstawowe pojęcia psychologiczne; rozumie treść praw i prawidłowości dotyczących głównych procesów orientacyjnych regulacyjnych; precyzyjnie identyfikuje wiedzę wygenerowaną teoretycznie oraz empirycznie uwzględniając perspektywę koncepcji psychologicznych człowieka.

Ocena bardzo dobra (90-100% wiedzy oczekiwanej)
 Ocena dobra (70-79% (4), 80-89% (4,5) wiedzy oczekiwanej)
 Ocena dostateczna (40-49% (3), 50-69% (3,5) wiedzy oczekiwanej)
 Ocena niedostateczna (mniej niż 40% wiedzy oczekiwanej)

Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	15
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	15

VII. Literatura

Literatura podstawowa:
1. Kosslyn, S.M., Rosenberg, R.S. (2006). <i>Psychologia. Mózg, człowiek, świat</i> . Kraków: Znak. Rozdziały: 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, s.248- 671.
2. Łukaszewski, W. (2000). Psychologiczne koncepcje człowieka. W: J. Strelau (red.). <i>Psychologia. Podręcznik akademicki. Podstawy psychologii</i> , Tom 1. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne. Rozdział 2, s. 67-92.
3. Strelau, J. (red.) (2000). <i>Psychologia. Podręcznik akademicki. Podstawy psychologii</i> , Tom 1. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
4. Strelau, J. (red.) (2000). <i>Psychologia. Podręcznik akademicki. Psychologia ogólna</i> , Tom 2. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
Literatura uzupełniająca:
1. Heszen, I., Sęk, H. (red.). (2008). [strony 704-710, teorie: R. Lazarusa i S. Hobfolla] z rozdziału 19 „Zdrowie i stres”. W: J. Strelau, D. Doliński (red.). <i>Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 2</i> . Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
2. Falkowski, A., Maruszewski, T., Nęcka, E. (red.). (2008). [strony 418-479, pamięć, uwaga, myślenie] z rozdziału 6 „Procesy poznawcze”. W: J. Strelau, D. Doliński (red.). <i>Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 1</i> . Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
3. Cierpiatkowska, L., Zalewska, M. (red.). (2008). [strony 556-569, nerwice i psychozy z rozdziału 16 „Wybrane zaburzenia psychiczne okresu dorosłości”. W: J. Strelau, D. Doliński (red.). <i>Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 2</i> . Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
4. Januszewski, A. (1998). Procesualne aspekty normy psychologicznej. W: Z. Uchnast (red.). <i>Norma psychologiczna. Perspektywy spojrzeń</i> . Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL, ss. 41-58.